

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.— Núm. 58.— Diumenge 8 de Setembre de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrechs públichs; volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sino tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra; volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia's pleys y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris 6 diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Anèm fent vía

L'hermosa creixensa del Catalanisme malgrat las persecucions dels Goberns y la traydoria dels catalans descastats que venen sa conciencia al primer que la compra, ningú pot posarla en dubte. No hi ha avuy poble ni poblet de Catalunya per insignificant que sia, ahont no hi haig arribat lo resso de la vèu dels nostres apòstols, fent estremir de goig als cors entusiastas y ayments de nostra glorio-sa nacionalitat.

Y no se'n digui que ls desastres colonials y la tasca suïcida dels governs de l'Estat espanyol, han determinat aquest moviment que ha passat los llindars de l'aspiració pera entrar de plè en lo terren de la realitat y de la pràctica, no. Lo Catalanisme no és producte de determinades circumstancies ni de passatgers impulsos, relativus sempre en la vida dels pobles. Fill natural y lleigitim de la manera de pensar y de sentir de la rasa catalana; manifestació perfecta de l'espirit que mou y anima á una classe d'homes que s'distingeixen dels demés per llurs caràcter, llengua y costums, haurí pogut permaneix latent per esquies de segles si vol, però ha viscut sempre y viurà mentres no s'enterriu las despulles del poble que la Naturalesa ha creat, obheit á las lleys sàbias ab que Déu, primera causa de totas las cosas, goberna'l mon.

Per això és inútil que ls nostres enemichs, sian de la classe y de l'importancia que's vulga, s'esforzin y's desesperin buscant lo médi de destruir aquest moment salvador, compendi de lo que som y de lo que volém ésser. Per això ns fan tanta llàstima ls que encegats per la brillantor de certas doctrinas, quins resultats; complertament xorens hem tingut ocasió d'apreciar, creuen que la vinguda d'un ministre ó la concessió de tal ó qual favors han d'aturar la creixensa dels nostres ideals. ¡Pobra gent! No comprenden que hi ha quelcom en l'home y en los pobles qu'está per davant de tots los egoismes y de tots los honors y fins de tots los favors y privilegis; no comprenden que allí ahont la vida s'hi manifesta y la forsa s'exerceita y'l treball, signe de salut, impéra, ha d'apareixer una personalitat ben deliniada, una personalitat que s'enlayra y sura vencent tots los obstacles que s'oposan á son pás.

Y la personalitat de Catalunya, lo mateix ara que en los moments més tristes de la nostra història ningú l'ha poguda negar. Ella s'ha mostrat al mon ja liure, ja esclavitzada, ja agermanada ab altres nacionalitats, sense que'l s'afalach dels uns y l'odi y la tiranía dels altres hagin conseguit emboyarla ni esborrarla. Sobre son front orlat de llores o' cubiert ab la corona del martiri, s'hi han reflectat los raigs esplendents del sol, fons de vida y de feconditat, sense que poguessin enfosquirlo las passatgeras ombras de la nit.

Pobres d'espirit, donchs, cervells neutris ó sers degenerats serán los qui pensin que'l Catalanisme, que no perseguix altra finalitat que'l regoneixement de la personalitat de Catalunya, pugui morir com moren los partits politichs que governan l'Espanya y l'esmicolan, deixant á cada pás en mans d'enemichs, preuats trossos d'una integrat, sols ab paraules defensada. La causa del Catalanisme, massa gran pera que élls la arribin á capir, no's pot resoldre ab una intriga patinata ni ab lo soroll d'un pronunciament, y per això tampoc está exposada als mil y un perills d'un cambi de ministeri ó d'una forma de govern. Tot això és accidental pera nosaltres que no busquem ni anyorem altra cosa que la reconstitució completa de la nostra nacionalitat, enllassada ab las altres que avuy l'acompanyan, però may supeditada a ni subjecta al jou de cap d'ellas.

Quel mobiment nacionalista català va fent sa via, rés ho diu més clarament y ab major eloquència que aquest seguit de festas patriòticas y encoratjadoras que van celebrantse y l'importantissim nombre d'agrupacions y associacions catalanistas que's constitueixen per tots los indrets de la nostra Terra. Aquí y no en altres actes en que no hi entreveu l'espirit català; aquí y uo en recepcions preparadas pera afalgar l'insensat orgull dels qui han perdut tota noció de dignitat y de vergonya, és ahont han de veure's nostres enemichs la senyal més evidenta del nostre poder y de la forsa que adquirim.

Si, malgrat tot lo que en contra's digui, anèm fent vía, y cada jora que passa aumenta la rapidesa de la nostra mar-

xa.... ¿Qué'l tren no xiula?.... Xiulará quan sia necessari, xiulará pera avisar als distrets que li deixin lliure'l pás, però encara que no's senti l'espingleu del vapor, no se'n fiu, imbecils, que la màquina camina y arribará á terme.

NOTAS HISTÒRICAS

Per allá á darrers del sige XVIII, tambéls nostres ministres de Hisenda passavan lo temps liquidant los comptes d'una guerra que havíam tingut ab la veïna nació. Després de molts empresitis, de l'aument en tots los impostos y de la creació de novas gavelas, se trobà'l ministre D. Pere Varela que ls presupostos de 1793-94-95 y 96 donavan las següents sumas:

Gastos.....	3714 milions de rals.
Ingresos....	<u>2445</u> " "
Dèficit...	<u>1269</u> " "

En Varela començà á rumiar d'ahont treuría aquests diners, y després de fer una llarga llista d'impostos nous, se li corregué proposar á la corona la admisió en Espanya del pueblo hebreo, que segú la opinió general posee las mayores riquezas de la Europa y del Asia. Y tenint diners los jueus, molt serà que no n'esquitxin uns quants, devia pensar lo Villaverde d'allorras.

Moltas rahons va aduir en Varela á favor de la admisió dels jueus y entre mitj d'altras trobèm aquesta: «La política del presente siglo no puede dejar de ver en este proyecto el socorro del Estado en el fomento del comercio y de la industria, que jamás por otros medios llegarán á equilibrarse con el extranjero, pues ni la actividad ni la economía son prendas de la compra...»

D'això se'n poden treurer dues conseqüencies. La primera, que'n aquell temps feyan lo guerro lo mateix qu'ara y qu'exactament igual que'n los temps presents, estaven sense un ral á la butxaca. La segona, que'n activitat y economía no havèm adelantat res, y si tan prim filessem potser trobaríam que hem atrassat molt.

Quan sentin dir á algún vell, que'n lo seu temps no passava lo que passa ara, no'n fassin cas; aquest pays sempre ha anat de tomballóns, sempre ab los mateixos errors y sempre seguint iguals procediments. Y si això no ls aconsolla dels mals presents, pensin que d'aquí cent anys los nostres descendents se queixaran de lo mateix. Aquí no és possible que's modifiqui res, ni tan solzament lo modo d'ésser molts habitants de l'interior d'Espanya qu'encara viuhen en covas com abans de la vinguda de J. C.

Sempre'ls mateixos

Entre las modificacions que'l ministre d'Instrucció pública de l'Estat espanyol vol introduhir en la segona ensenyància, entre'ls absurdos que s'imposa corregir com diu en lo preambul del Real decret, hi ha'l de que'n un mateix curs s'estudiés una llengua morta com és lo llatí y una llengua viva com és lo castellà.

Nosaltres que volém las cosas ben fetas y que com en tots los payssos civilisats volém edificar de baix á dalt y no de dalt á baix, no extranyem que semblants paraules surtin de la boca de tot un ministre d'Instrucció perque'n hi tenen acostumats y és la regla general ferho tot malament en aquelles terres de ponent; però se'n acut preguntar ¿qui na idea dèu tenir de la segona ensenyància quan la confón llastimosament ab la primera? ¿Qué no sab que la llengua castellana s'enseña en las escolas de primera ensenyància en sos tres graus, si'l método és lo ciclich-concèntrich?

No és per aquí com dèu agafarhol ministre; no és questa la manera de corregirlo, sinó dignificant y estimulant al mestre d'estudi, pedra angular de la cultura y de la civilizació pagantlo més bê y al corrent y fent que las escolas públicas estiguin á l'altura de las dels payssos avançats, és a dir, dotantlas de tot lo menester y tenint al front d'ellas personal inteligenç, apte y independent de veritat.

Ademés, que no sab que'l joves que ingressan á segona ensenyància tenen de demostrar ja la suficiencia completa en la llengua castellana?

Aquesta veritat que tothom comprèn, la desconexió lo ministre, de lo contrari no s'entreindria en abofetejar al sufer magisteri espanyol.

Advera lo que dihem los següents paràgrafs:

«Por esto se ha limitado el ministro que suscribe á introducir algunas modificaciones de poca importancia.

Se imponía ante todo corregir el absurdo de que en un mismo curso se estudiara una lengua muerta como es el latín y una lengua viva como el castellano.

Esto, en la práctica, originaba que no habiendo bastante tiempo para el estudio de esta asignatura, por lo general quedaba la enseñanza á medio hacer, dejándose sin estudiar la lengua patria, lo cual, como es sabido, debe anteceder al estudio de los idiomas extranjeros y es en todo los países la base de la educación nacional.»

De lo que també s'col-legeix que séns volguerho diu lo minstre una veritat com un temple; senta en bona llògica que als gallegos, baschs y catalans se'ls té d'ensenyar en sa llengua patria.

«La experiencia enseña á diario á catedráticos y profesores, cuan grandes dificultades venceria el exacto dominio de la gramática y el uso y ejercicio práctico de la composición en el idioma que desde la niñez se emplea maquinamente y sin reflexión alguna.»

Però malgrat tan encertadas paraules los catalans, bascos y gallegos nos ho tenim de pintar; resa solzament pera'ls castellans, és a dir, que tenim espanyols de primera y de segona classe, y'ls no castellans tenen de quedarse sense l'element capdal pera l'instrucción, com es lo coneixement de las propias parlas que no se les estiman menys que'l castellano.

Què'n farèm donchs de la Pedagogia moderna y del sentit comú? No trobem gens estrany que ab aya'ls plans d'en-senyància, artificiosos y antinaturals, haguén arribat al cap de vall del sach.

No es ab aqueixas satisfaccions regionals com se va á la regeneració. No es ab aquest esperit mesquí y exclusivista com se vá a l'engrandiment de l'Estat. Si'l castellans s'estiman sa llengua també se l'estímèn nosaltres porque es ben nostra.

Las lleys tenen de ser equitativas, això és, afavorir y obligar per igual á tots los ciutadans; no ho es per lo tant la ley del minstre de l'Instrucció que promulga l'imposició d'una llengua particular d'una regió, á totas las demés regíons de l'Estat que té diverses llenguas.

Això es obligaríams á usar en nostras relacions civils una llengua que no ns es natural; és per lo tant violentar la naturalesa de las cosas; és empenyarse en desnaturalisarnos, tiranía sens nom en pleno segle XX.

Se'n podrà imposar per rahons de conveniencia política'l castellà, com á llengua comú pera nostras relacions oficiais ab l'Estat; però volguernos arrancar la llengua no ho lograran ni ara ni mai perquè la llengua d'un poble no mor mentre que'l poble que li dóna vida no cambihi son modo de ser caracteristich y perquè'ls bons fills de Catalunya may oblidaràs las paraules del Dante: «VERGONYA ETERNA Á AQUELLS QUE DESPRECIAJ SON IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES.»

¡Pobre Falset!

Havém llegit en lo Diario del Comercio de Tarragona á continuació de l'explicació estampada al capdemunt, còpia d'un solt que sembla un insult publicat pel Diario de Tarragona seguit d'una sèrie de molt atinadas consideracions qu'han sugefit la lectura d'aquest solt d'artículo d'aquell Diario.

Lo solt de referencia no'n fa fret ni calor. Las consideracions de l'articulista del Diario del Comercio las trobèm molt justas. Los falsetans las hi agrahim de tot cor.

Quèdm, donchs, en que el nuevo Gobernador civil de la província D. Bernardo Amer, està dispuesto á encauzar la administració provincial (hauria sigut de més efecte que l'hagués encauzada abans y'ns ho hagués dit encabat) y'á exigir á los pueblos el exacto cumplimiento de sus más sagradas obligaciones. Ja'n agrada.

Lo nuevo Gobernador pera realizar questa exigencia, dèu comptar ab los mausers de la Benemèrita y'ls sabres del regimiento de cavalleria, y ab aquests arguments, no dirèm que logri fer cumplir á los pueblos las sevases sagradas obligacions, per la senzilla ràzon de que no'n tenen cap de sagrada y encara que la tinguisen no la podrian cumplir; però si que ab aquests arguments arreplegarà alguns quatos dels pobles que menys

influencias tingen á Madrid, pera que la burocracia puga anar als toros y á desempenyar la pañosa ara que ja s'acosta l'hivern.

Y a propósito d'exigencias, sabria dirnos el nuevo Gobernador, quins arguments podriam emplear los vinyataires del Priorat, pera exigir lo cumpliment de las promeses que'n fan cada dia's Ministro's mentiders de Madrid, entre'ells son Ilustre quefe, el Excellentísimo é Illustrísimo senyor D. Práxedes Mateo Sagasta, quina excelència y quin ilustre n'ol destorben pera res ni sisquera pera dir mentidas que són la burla més irritant pels fills d'aquesta desgraciada comarca?

Perque ha de saber, senyor Gobernador, que, si las paraules dels Ministres tingueren lo mateix valor que las paraules de la gent honrada, aquesta comarca confiant ab elles restaria tranquila.

Avuy, aquesta comarca no té ja cap vincle, qu'amorosament la lligui ab los governs que l'han saquejada per espay de 120 anys! fentli pagar 2 pts. per hectàrea en concepte de filoxera y que ara devant de sa total ruina, per tota protecció li donan rahó, l'enganyan ab mentidas, li embargan la terra y la llar per deutes que ells mateixos judican injustos y l'amenançan ab los mausers si no satisfa lo que ab lo major desvergonyiment se califica ab sagradas obligacions.

Devant de tanta vergonya, á n'questa comarca no li queda més esperansa, que lo que ls patriots consideran una gran desgracia y nosaltres la mellor solucion.

Resulta molt trist pera las bé, tenir de formar part d'una comarca en quin la direcció y'ls més influents destinos, estan en mans de persones de tan nius amors que las comarques d'espera poca formalitat.

L'actual President del Consell de Ministres ya prometió formalment á la comissió que hi anà de Falset que formularia una interpelació perque la ràho nos sobrava. ¡Quanta bârra!

V. ESTREM.

Falset 6 Setembre 1901.

Conseqüencias

Volgué ab son imprudent discurs als Jochs Florals de Bilbao lo Sr. Unamuno prestar sumisió y acatament al centralisme, renegant de son idioma y induint als baschs á que seguissin tan pernicios exemple, y ab lo pecat portà la penitència.

La protesta fou viva, enèrgica, catòrica, fentli veure al Rector de l'Universitat de Salamanca, que si la residència fòra de la Basconia havia sigut prou á esborràrli á n'ell fins l'amor á la parla nadiva son modo de pensar no era, no podia pas ésser lo dels que l'escoltavan, y que jamay podíam creure á l'elegitimo president del consistori, que'l hi sembla tractada.

No li regatejarem al Sr. Unamuno talents ni mèrits. Los tindrà sens dubte; mes lo fet de volquer aprofitar l'oportunitat de presidir uns Jochs Florals á Bilbao pera fer pública ostentació de son poch amor á la Basconia, nos sembla quan menys una solemnisima imprudència. En aquest cas l'ofusca spn amor propi, tal vegada més que l'amor propi'l convenciment de que ditas per él las heretgies que digué y altres que no s'atreví a dir per l'actitud hostil del públic, s'haurien deixat passar sens protesta.

Crèyam al Sr. Unamuno home ferm de conviccions y de criteri clar, mes hem de confessar nostres temors de que l'acte de Bilbao no porti cúa.

Veurem si dins temps alguna mercè concedida al Sr. Unamuno nos dóna la clau y l'explicació de l'acte de servilisme al govern central que ha portat á cap, puig moltes vegadas los resultats sólo que verament dóna la mida de l'objectiu que persegueix l'individu al realisar actes que á la vista dels no iniciats ab l'intrigualis no tenen explicació llògica ni possible.

Entre tant las conseqüencias han sigut favorables als regionalistes. La protesta feta en lo mateix acte dels Jochs Florals, ha sigut seguida d'altres manifestacions á Bilbao, y finalment en un periòdich trobèm lo següent telegrama:

«Bilbao 4 Setembre.

»S'ha verificat al Centre Basch una reunio pera protestar del discurs del Sr. Unamuno.

»S'ha acordat publicar la protesta als periòdichs de la regió y fundar á Bilbao una escola basca.

»La concurrencia ha sigut numerosa y l'orde complert.»

En aquest telegrama que ab ver gust

hem copiat, poden veure nostres llegidors com lo Sr. Unamuno ha fet més bê als regionalistes baschs anàntlos contra, que no abogant en favor seu. Si hagués fet lo darrer hauria sigut aplaudit, mes cap resultat pràctic se'n hauria tret dels Jochs Florals.

Ara ha passat tot lo contrari. Conseguí'l president del

per los representants dels pescadors dins els Cossos legislatius.

Las assambleas regionals van destinades a ésser com uns Cossos legislatius, vetlladors dels interessos locals dintre la circumscripció de quicunca Comandància, mentres que les generals deuen vetllar los interessos de tots los pescadors espanyols.

En aquesta forma establet la acció del poble pescador, venen ja ben precisades las atribucions de l'Estat y de las Comandàncies y son terra d'acció ben clarament fitat.

Serien atribucions del poder central de l'Estat, las relacions entre las Comandàncies; la resolució de tots los conflictes y qüestions entre los pobles pertanyents a diferents comandàncies; dictar y estableir las lleys de caràcter general peral bé de la classe pescadora; las relacions generals de germanor y aussili entre los pescadors, puig, precisarlas en concret y determinar pertany al podér de la Comandància informat per la Junta o assamblea regional respectiva; també seria atribució de l'Estat lo nomenament dels Comandants, procurant en aquest cas que las personas, sobre quinas cayguen l'elecció, signen tal com han de ser y que no las blinquin ni l'influencia, ni el caciquisme y sápigam morir en defensa de la justicia, de la veritat y del bé. Aquesta atribució del poder central, a fi y efecte de que no fos corrompuda en son origen y's convertis en deu abundantza de corrupció i injusticia, deu ésser limitada per l'acció de l'assamblea general, (una vegada feta la elecció per lo poder central) acudint aquella a aquest en exposició o instància firmada per los individus que constitueixen l'assamblea; no poguen lo poder central efectuar un canvi de Comandant, quan l'instància de l'assamblea fos favorable a la persona que exerceix lo càrrec, ni tampoc conservarlo en cas d'oposició de la mateixa.

Correspondria al poder de la Comandància, detallar, precisar y concretar minuciosament lo susdit, això és, la vera germanor que deu durar entre los pescadors; solventant las qüestions totas que puguen originarse entre los pescadors de sa jurisdicció sens necessitat d'acudir pera rès als tribunals civils, ésser àrbitres de tota administració en los interessos de la costa; llegistar concretament y ab veritable y justa precisió tot quant siga necessari y favorable als pescadors de la seva dependència, sens perjudici dels demés y de conformitat ab las lleys de caràcter general dictadas per l'Estat o poder central de la nació.

En resumen: a) Júntas locals en quicunca de las poblacions de la costa, encargadas de vetllar lo cumpliment del Cabo de mar respectiu y ab caràcter de desvetlladors del progrés, avenc y mellorament de la classe pescadora de la localitat, destinadas a constituir la forma de votar y veure la constitucionalitat de la mateixa.

b) assambleas, constituïdes aquestas única y exclusivament per los membres de las Juntas locals, ab lo fi d'informar a la Comandància tot quant siga profitós pera la regió a ella encomanada y evitar los abusos del poder central en lo nomenament y conservació dels Comandants de districte.

c) La Comandància ab la veritable autonomia regional esmentada y ab las atribucions susdites.

d) Assambleas generals formadas per las representacions de las assambleas regionals y destinadas a l'informació legal, veritable y justa, pera que'l poder central de l'Estat puga cumplir sus atribucions; y finalment

e) lo Poder central ab sos drets y devers ja senyalats y establets, tot ab lo fi y objecte de mellorar la classe.

Així la cosa y l'assumpto, se fa necessaria una altra palanca; y és, la genuina y vera representació dels pescadors en los Cossos legislatius.

Es tan necessaria aquesta representació que, sens ella, tot lo dit, és un castell de cartas qu'una alienada tira per terra. Y sinó, vejem-ho.

Cóm arribaríam al poder central de l'Estat, las justas queixas dels pescadors d'una localitat, comandància o regió, contra las usurpacions y las malificacions dels demés?

No costa rès d'anar a la Comandància, però, si que costa molt arribar a Madrid; molt més, quan tota la nació està convençuda que's professa, allà en lo ventrell d'Espanya, aquell ditxo castell: *contra el vicio de pedir hay la virtud de negar*.

Y si no arriban las queixas al poder central, perquè las assambleas generals? No fóra necessari allàvors qu'aquestas fossin permanentes? No importaria això molts de gastos y perjudicis inútils? No fóra pitjor lo remey que la malaltia? Y si no fossin permanentes perquè y com y quan podrà l'Estat convocarlas oportuniament? Quins motius tindria pera convocarlas?

No admesas las assambleas aquestas ni ja representació dels pescadors en los Cossos legislatius, no resulta ilusori y tontol predomini y el poder que l'Estat deu tindrer sobre la Comandància. Y sens aqueix poder sobirà de l'Estat, com se salvau los interessos de la costa, si dues Comandàncies illegislatives oposadament y's interessos dels uns són mermats per l'injusta usurpació dels altres. En front d'això, perquè las assambleas generals, si no saben ahont arriban sus atribucions y drets respecte la Comandància inmediata?

En conseqüència urgeix y's fa necessaria aquella representació en el Senat y en lo Congrés, però representació genuina y veritable.

Que's divideixin o distribueixin en districtes o circunscripcions, tots los po-

bles de la costa senyalant lo número de diputats y senadors que deuen escollir per elecció. En aqueixos districtes sols y deuen pendre part los pescadors y elegir al qui meller puga representar y vetllar sos interessos.

Rès de barreja electoral ab los de'n terra, puig, qui surt perdent són los pescadors.

Encara que numerosa la classe pescadora, forma un insignificant número dins las urnas, per exemple, de la circumscripció de Tarragona-Reus-Falset; y per més que'l dia de las eleccions, se vejan carretelles y cotxes, barretes y levitas y cantells de pessetas y bonas taules a la fonda y bons cafès y puros als establements pera que, en front del sufragi omentida-universal desfoguin sa devoció al paladar y a la patria chica, los lliures electors, rès de melioraments y profitos resultats pera los pobles de la costa.

Y sinó, cantin papers y mentin barbas. Quina població de la costa ha conseguit cap meliora profitosa com a resultat veritable de l'elecció d'un diputat? Més diré encara; quin diputat ha promés sisquera rès de benefici als pescadors de cap població? Quin diputat ha posat cap maquinaria de traure las barcas del mar? Quin diputat ha costejat la canalització d'aygas y ha obert las fonts en una sola de las poblacions de la costa que tan faltadas estan d'aqueix element de vida? Quin diputat ha conseguit del Gobern o ha satisfet en part l'import total de la construcció d'una iglesia que tan necessaria's fá en molts poblacions pescadoras?

Y no això sol, encara més; quin diputat ha cuidat de mellorar las condicions d'instrucció y educació que tanta falta fan en las familias marineras y pescadoras? Quin diputat s'ha preocupat en lo melloramento de son estat moral y material per lo que diu relació al treball de la dona? Cap ni hú.

No obstant dintre la terra hi ha algunes melioras conseguidas en aqueix sentit y són consegudes de tothom y tothom las vén y sab son nom; ¿donchs perquè no hi ha qui's cuiyi dels pescadors?

Lo perquè, s' troba en una d'aquestas dues coses: o perquè no'ls tenen pera rès o perquè, sapiguent que tenen bon cor, estan plenament convencuts de tindre ls a'm y ferse's sés, ab una senzillesa. No hi ha medi y cada hú ho prenga com melloar li sembla.

Ni en un sentit, ni en altre cal esperar rès, mentres no s'igan elegits per pescadors y no s'igan sos veritables representants devant l'Estat.

Acceptat aquest règim, la corrupció no podria arrelar-se y las injusticias desapareixerian sens cap esforç. Lo Cabo de mar tremolaria devant la Junta local que podria comprometre'l y destituirlo acudint a la Comandància; las Comandàncies vetllant continuament per por a

las Assambleas generals, quinas podrian deixar cessant el Comandant, mitjançant instancia dirigida a l'Estat; l'Estat cohibit en part per las assambleas generals y en parti subjecte a l'informació de las assambleas generals, vetlladoras de la justicia en front de tota injusta petició que pogués fer qualsevol diputat baix la presidència d'una assamblea general; y finalment los diputats, representants dels interessos de la costa, exposant a l'Estat la necessitat de las comarcas o districtes que representarien, matarien tot abús introduït en aquest sistema.

Alashoras, no veuriá la classe pescadora tan abandonada y desvalguda, ni los interessos tan perduts. Alashoras veuriá meliora baix tot punt de vista moral y material, en las poblacions de la costa y'n trauríam quelcom profitós. Fòra abusos y corripielas y la veritat que'suri sempre.

Algú creurà tal volta qu'haig acabat? Encara no. Deixo un xich de tinta pera gastar, ajudant Déu.

ITSELEC.

P. S.—En nom de la honrada classe pescadora y atenent a sus necessitats y a son bé, demano a la Comandància que's digni concedir lo permis de pescar al bou des del dia 15 del present de-sarmant lo dia últim de Mars, si així s'accepta per totas las Comandàncies. Las rahons son senzillas y curtes.

Perque ara las crias ja estan fetas y l'única pèrdua és no agafar lo peix del tot fet, pero, Déu ni hoi.

Perque durant tot l'Abril lo peix criá y's malmet sens aprofitarne rès.

Deixar pescar tot lo mes de Setembre no fóra tanta pèrdua, com deixar pescar lo mes de Abril y durant tot aquest: lo peix de bou s'escusa y ja's comenza a tocar sardina. Convindria fixar-se'n això y someter a una llei inflexible pera tothom a tots los pescadors de la costa. Desitjariam se'n escoltés en la justicia de nostra petició.

Comentaris

Catalanofobia

A Madrid no li s'ha semblat gens bé, quel Sr. Socías, governador de Barcelona, parlés en català als que s'esbalotaren a la Barceloneta, per si un tramvia havia atropellat a un noy.

Ja ho sab lo nostre simpatich governador Sr. Amer, també mallorquí com lo seu colega de Barcelona; no's desculdi mai de parlar en castellà, perque de lo contrari los rotatius de Madrid lo pendrà de cap de llibre y si a'm y el titularian de *traidor* a la patria gran. Creuixins a nosaltres que no li volém cap mal: si's torna a donar lo cas, qu'ntindrà dèu cada dia, que algú alcalde de llogaret y fins de ciutat li malmet las orellas ab un castell d'aquells tan purs que's necessita ser de pedra pera no riurer, no l'inviti a parlar ab nostra llen-

gua, com ha fet alguna vegada, puig li podrà resultar perjudici.

Si ara en Sagasta tornés a Barcelona a presidir alguns Jocs Florals y digués s'obra la festa a Madrid l'apedregari....

Y vegin lo que són las cosas; los pagesos s'estimarian més una pedregada aixís que a las vinyas.

Quan uns van.....

Ha sigut objecte d'anims comentaris entre los elements oficials lo fet d'haverse acordat pels mateixos oferir llurs respects al Ministre d'Agricultura en la primera estació d'importància d'aquesta província. Lo Sr. Gobernador, com nou entre nosaltres, sembla que deixá l'elecció als representants en Corts y demés corporacions locals y provincials, havent convingut tots—no sabem si a proposta del Sr. Malé o del Sr. Org.—que fós la estació de Reus lo punt *estratégich* pera portar a efecte aquella cerimònia oficial.

Però lo bò del cas va ésser, que, a l'arribar a la vinya ciutat lo tren que portava al Ministre, tingueren los nostres elements oficials lo major y més inesperat dels desencants, ja que veieren baixar del propi departament que ocupava'l Sr. Villanueva, una Comissió del «Centre Industrial» que passà a saladar al Ministre a l'estació de Mora la Noya, com punt d'entrada de Catalunya y de la comarca tarragonina.

L'efecte que causa als elements oficials d'aquesta ciutat lo reparar la cara riallera dels commissionats del «Centre Industrial» no'ls pera comptar-ho, n'hi ha prou ab dir que la rialleta dels nostres industrials sembla indicar als elements oficials qu'ells havien matinejat molt més.

Sembla que no va faltar entre las autoritats, sorpresas pel fet que acabem de comptar, qui digués:

—Senors: hay que reconocer que esos obreros han tenido mejor geografia que nosotros.»

Incorregibles

Los rotatius de Madrid tot s'ho arreglan a mida del seu gust. Ab occasió del viatge d'en Villanueva a Vilafranca, arribaren a posar la por al cos als pobres segastins, tot retrayent la *ovació* d'en Dato. Arriba'l ministre d'Agricultura y com tothom sabia, no passa rès de particular, per la senzilla rahó de que rès podria passarli que vingués del camp catalanista, puig ni ara ni mai nos havém distingit per bullangueros, ni quan lo d'en Dato per més motiu que tinguesim. Las xiuladas al ministre d'en Silvela no sortien pas dels catalanistas; en Dato se las guanyá a la seva *habilitat* de volgver posar als obrers contra's fabricants y enredar lo marro per allò de *divide y vencerás*, màxima que sempre tenen present los polítiques madrilenys.

Lo mateix Silvela al poch temps de sortir del ministeri vingué a Catalunya; i lo reberen los seus y parin de comptar. Lo poble català no li feu manifestacions d'agradó ni d'hostilitat; mira la vinguda d'en Silvela ab la més gran indiferència. ¿Perquè, donchs, a en Villanueva, se'l tenia de xiular? Creuhen los infellos politichs de Madrid que la *divisa* dels catalanistas és xiular als ministres que vinguin a nostra terra? Si això pensan, van errats de mitj a mitj; a nosaltres nos té complertament sens cuidado que vinguin qui vulgi, que mentres se porti correctament, res li ha de dir ningú. La nostra feina no és aquesta; no busquem la propaganda dels nostres ideals per medi de l'escàndol ni mitjançant manifestacions sorollosas; lo que volém és, respectant ab las ideas de tothom, propagar lo nostre programa, fer veure als catalans la obligació que tenen de combatrer la funesta política centralista y de procurar pera nostra regió y pera las démés d'Espanya, lo règim autònom que sense destruir l'unitat de l'Estat, ansbé, enfortintla, nos conduirà a una major perfecció en la governació y administració del país.

Si tot això ho conseguirem per medi de la nostra propaganda seria, desinteressada y pacifica, per qui'l motiu quin interès tindriam en cambiar de procediments? Sápigam, donchs, los rotatius madrileños, que si no'hi ha prou ab lo viatge d'en Villanueva, poden venir tots los ministres y altres que no són ministres a estudiar los interessos catalans, que ningú s'hi preguntarà perquè han vingut ni se'ls hi farà la més petita demonstració contraria. Ara, respecte a entusiastas, no hi comptin; aquí no teuim cap fe a la gent que porta'l timó de l'Estat, y no havent'i fe, lo mateix se'n dóna qu'ns diguin *laboriosos* com ganduls, puig fet y pastat no s'han donar rès que no siguin mal-de-caps.

Y pera acabar, recomanarem als rotatius de Madrid, que no crequin la *especie* que tant los ha entusiastmat de deure, la tranquilitat que hi hagué a Vilafranca, a la presència dels generals Weyler y Bargés, y a tot un regiment de policies, especialment a això últim. Preguntin a qualsevol Vilafranqui y li hi dirà'l mal efecte que produí a tota la població, tals *alardes* de farsa, que no eran necessaris ni estaven justificats; los vilafranquins se bastavan y sobravan pera fer respectar l'ordre y'l dret de tothom.

Y pera acabar, recomanarem als rotatius de Madrid, que no crequin la *especie* que tant los ha entusiastmat de deure, la tranquilitat que hi hagué a Vilafranca, a la presència dels generals Weyler y Bargés, y a tot un regiment de policies, especialment a això últim. Preguntin a qualsevol Vilafranqui y li hi dirà'l mal efecte que produí a tota la població, tals *alardes* de farsa, que no eran necessaris ni estaven justificats; los vilafranquins se bastavan y sobravan pera fer respectar l'ordre y'l dret de tothom.

Negligència punible

En feixa 31 de janer de l'any que som y en virtut de lo dispositat en lo reglament orgànic de primera ensenyansa y l'oposicions de'n Garcia Alix, lo Rector de l'Universitat de Barcelona va fer l'opportuna convocatoria pera provadir las escolas de noys y noyes vacants en aquest districte. Lo dia 27 de maig van extender los nomenaments dels individus que han de formar los Tribu-

nals, recayent algun d'aquests en mestres d'estudi tal com la ley disposava, y un mes després se va publicar una nova convocatoria pera que tots aquells que al publicar-se'l decret de 27 de juny de 1900 haguessin obtengut lo títol, poguessin pendre part a las oposicions encara que no compressin los 21 anys d'edat que s'eigeixen.

Nos varem trobar al fort de les calor, és a dir, se van deixar transcorre entre unes y altres coses sis mesos sense que las suspirades oposicions vinguessin, no obstant d'ésser molts los que xifrem, tot lo nostre pervindre en elles, y ara, per l'inexplicable negligència del rectorat, nos trobarem en qu'ns haurém d'estar mirant com ne transcorren sis mesos, mossegantse la llengua perque no lliensi a la cara d'alguns los calificatius que mereixen del seu abandono; nos trobarem ab que com lo nou decret de'n Romanones deroga tot l'anterior decretat y unicament no resa pera aquells tribunals que ja estiguin constituits, y's nostres havent tingut temps més que sobrat per ferho no ho han fet, resultant que n'primer lloc no tocarém l'entorniment de haverho de tornar a fer casi tot de cap y de nou, y en segon lloc que ns veurem privats d'una bona garantia qu'abans teníam ab los mestres que habíam de formar part dels Tribunals d'oposicions a escolas y que'l señor Comte a tingut a despreciar, ara sembla que lo més procedent fóra qu'el rectorat consultés ab urgència el cas a Madrid y..... a fer veritat, me va fer llàstima. No es baixants ni doblegant l'esquena, com se deu enraonar a un ministre, se li parla defensament, ab tot respectu, però vera franquesa catalana, més cas farà de qui'l d'autral.

Lo Sr. Villanueva contestà com és natural, ensabonet als catalans, respallantlos y fins donantnos friccions de quina, diguent avans de tot, qu'ell venia ab carácter polítich, promete el oro y'l moro, y tot lo que pot prometre, y ara y veure, si las tals promeses, se les emportarà'l vent com ha succeït sempre, per las promeses que fan los ministres.

La

l'únic capàs de portar lo benestar moral y material à Catalunya.
Falset.—Los días 6, 7 y 8 d'aquest mes celebra la festa major la vila de Falset en honor à sa excelsa patrona Santa Càndida.

Lo programa de la festa n'és ben variat y attractiu, malgrat la situació pobre y desolada de tota la comarca, puig que les vinyas están filoxeradas y si no s'ós cultiva ja una carga de vi en tot lo terme. Lo més significatiu de las festas será en guany la «Batalla de flors», cosa que se espera ab gran interés, puig sembla que hi ha bons desitjos de ferho de la manera mèllor possible.

Com de costum hi haurà brandeix de campanas, salva de morterets, solemnes dianas, lo clàssic escampar espigol per novetas de la vila, funcions religioses, solemne ofici ab assistència de l'Ajuntament, professor, passeig dels gegants y nanos, ball de còcas a ca'n Mañé, funcions teatrals y balls en las dues societats recreatives.

L'orquestra que solemnizarà los espectacles, es la d'aquesta població mateixa qu'ab tan bon acert dirigeix lo Sr. Barceló, fill de Falset.

Ha sigut motiu de molts y animats comentaris, lo que'ss programs de las festas s'igan redactats en llengua de fòra, majorment si és tén compte que la quasi totalitat de las festas d'aquí són ben tipicas y las obras teatrals són en sa majoria catalanas.

La cullita de las avellanas y ametllas es bastant bona en tota la comarca.

Aviat se començarà la recullida de la vrema que sembla serà regular.

—Lo dilluns d'aquesta setmana arribà a questa de pas pera Bellmunt lo diputat regionalista per Barcelona Sr. D. Albert Rusinyol.

Baixaren a l'estació à donarli la benvinguda algunes distingidas personnes de questa, entre las que vejerem als fermes defensors de nostra causa D. V. Estrém, lo notari Sr. Vidal, lo jove advocate sevior Anguera, los Srs. Pujol, Barceló, Borràs y alguns altres.

Lo Sr. Rusinyol acompañat de dits seviores visità l'Església y donà una petita passejada pel poble, visitant algunas coses notables d'aquí, llàstimate de l'estat pobre del país per culpa de la plaga filoxerà y l'poch auxili del govern vers los pobles desgraciats, qui es la plaga més gran que hi ha à la nostra Terra.

A las cincs de la tarda sortí lo sevior Rosinyol cap a Bellmunt, punt ahont hi passàrà alguns dies.

Crónica regionalista

Lo renomenat y benemerit «Orfeó Català» efectuà l'últim passat una de sus patriótiques y celebradas excursions artísticas à l'històrica ciutat de Manresa ab motiu de celebrarshi la festa major.

Tenim notícies de que questa entusiasta institució coral, glòria de Catalunya, obtingué un gran èxit y se li feu una ovació immensa per part dels manresans resultant en conjunt una hermosissima festa catalana.

S'ha publicat lo quadern 14 de las «Cansons Populars Catalanes» que conté las tonades de «La Dama d'Aragó» y «Sant Segimon», ab dibuixos alegòrics y la lletra de las composicions: «La Bandera Catalana» y «Arre Moreu».

—La Agrupació Catalanista «Lo Renaixement» està fent los deguts treballs per la publicació d'un quinzenari portaveu de la mateixa y dedicat exclusivament à propaganda.

D'acord ab la Junta permanent de l'Unió Catalanista, los días 8 y 9 respectivament del mes que som, se celebraran meetings catalanistas à Tarragona y à Trep.

En ditas poblacions, axis com en tots los pobles dels voltants, hi ha molt entusiasme y animació; ab aquest motiu son molts los que's proposan assistir a dits actes de propaganda.

—S'ha publicat la cançó setena de la seviora Narcisa Freixas qu'es sobre lleta de D. Angel Montanya. Porta'l títol «Ay la esperanza....» La melodia es fácil y de cayent popular y senzilla l'armoniació, com totas las obres fins ara publicades d'aquesta distingida autora.

—Lo bisbe de Vic, Dr. Torras y Balaguer, ha publicat una carta titulada «La música, educadora del sentiment», escrita en nostra llengua y dirigida als individus de las associacions chorals y musicals del seu bisbat.

Entre nosaltres són per desgracia massa claros los mestres que com lo Sr. Panadés s'hagin interessat pera l'organisació de museus en sus respectivas escolas per dentse un dels més valiosos medis d'en-senyansa.

No n'eten la culpa ells; als migrants que cobran de tart en tart, es ahont s'ha d'anar a buscar l'origen del mal de que avui nos condonlem.

Hi ha mestre en questa província, y no és de les que més poden queixar-se —que per tot un trimestre de fatigós treball li han donat *icatorze pessetas!*

A un home que per quinze céntims cada dia l'obligan à fer lo miracle de viure ab descència, çòm s'li pot demanar que's permeti'l luxo de proveir lo seu estudi d'un museu pagant ell los gastos qu'indispensablement hi han de haver de correu, cambi y compra?

Y no's creguï algú qu'el cas que cito és rebuscat; n'hi han bastants d'aquests *afortunats* à qui sols se li paga ab rahons, y no sempre bonas; basta sapiguer que als mestres del camp de Tarragona se n'deihen à la ratlla de 600.000 pessetas. ¡Per això anem tan bé!

***

ASSAMBLEA PEDAGÒGICA

Una de las conferencias que més omplien lo gran saló d'actes del Institut general y tècnic, com ne diuhen ara, de l'agradós flaire d'escola, fou la donada per lo Sr. Panadés, mestre director d'un dels estudis públichs de Constanti

y ver aymador de totas las coses de nostra terra, qui demandà que's recabés dels nostres governants l'implantació à tots los estudis del valiós medi d'ensenyança anomenat «Musèus escolars»:

Com lo periodo de l'infantesa se caracteriza per l'incessanta activitat de las facultats perceptivas es clar que l'educació deu haver de comensar per aquestas facultats. Lo ben encertat desenrollo de las mateixas dóna animació al noi més ensoñat y curt de gambals y precisió al que ja es espavilat de mena, al mateix temps que fomenta la claretat de la percepció, qu'és base ferma dels futurs adelants, y sense la qual careixen nostres judicis de solidesa y de resultats nostres razonaments.

Mentre que'l vell mètode de presentar la veritat baixa la forma abstracta ha caigut en un complet abandono, s'ha adoptat lo nou modo de presentar las veritats als noys baixa la forma concreta. Los fets elementals de las ciencias exactas s'aprenen per l'intuició directa, com s'aprèn a coneixer la forma y'l color de las cosas.

Los musèus, aquestas coleccions ordenades d'objectes de totas classes que'l senyor Panadés demana pera las escolas, son un manantial inagotable de coneixements atractivs y agradiòvols per la curiositat que'n lo deixeble despertan, y tots sabem lo que s'afanya'l noi per assimilarse las qualitats més características de l'objecte que li crida l'atenció, realisant l'educació més perfecta que desitja's pugui, puig que recullint y presentat ab ordre d'estudis los diferents objectes coleccions en lo museu, fem las llissons interessants per l'alumn, obeim, y valgut l'expresió, à la voluntat de la naturalesa y posèm nostre procediment en armonia ab sus lleys.

En l'únic que no estèm conformes ab lo ponent es en lo modo qu'el proposa de donar las llissons valentse dels objectes del museu puig si bé comprendem que ab las reglas que'l Sr. Panadés nos va oferir produirán bons resultats en una classe elemental o superior, considerem que hi ha exècs d'observacions si es que lo mestre s'ha de dirigir al pàrvol.

Pera aquests lo més natural es que's comensi pels detalls menys complicats, com recomana Spencer. En las plantas, per exemple, se comensarà per notar lo color, lo número, la forma dels pètals, los dels tronch y de las fullas; en los insectes, pel número de potas, alas, antenas y color. Quan aquests detalls hagin sigut ben observats diferents vegadas y'l noi estigui disposit a ferlo per si sol ab los nous exemplars que se li van presentant, alashoras se pot passar a uns altres de ous; axis en las primeras se examinarà'l nombre d'estambres y de pistilos, la forma de la corola, la colocació del cálze, l'aspecte de las fullas, etz. En los insectes poden analisarse las divisions del cos, los segments de tronch, las tacas de las alas, lo número d'articulacions de las potas y la disposició dels demés òrgans, y sempre seguint lo sistema d'inspirar al nèn l'ambició de vèurelo y dirlo tot ell mateix. Més tard vindrà la conveniència de completar aquest detingut estudi indicantli's medis més apropiats pera conservar en las millors condicions possibles tots los exemplars gaudits pels noys durant los passeigs de dijous y diumenges pera que cada h' d'ells pugui ferse, si es que hi prenen afició—que n'hi pendrà—un petit museu à casa seva, perseguint ab això l'idea d'establir una hermosa introducció à l'estudi de las ciencias naturals.

La causa de tot, prescindint de rivalitats personals que ls mateixos interessats deurian ofegar en bé de l'institució gremial, és la deficient organisiació que's dona al Sindicat desde'l primer dia. D'altra manera no veuriam l'absurd que ls apoderats dels respectius gremis dientre ls sindicats estivalans paleganament distanciats dels seus representants, cosa que ni oficial ni particularment s'acostuma à veurer gayres vegadas.

Lo fonament de l'administació gremial, pera que resulti tal com ha de ser, se basa, en l'interès y vigilancia de tots los associats. Partint d'aquest principi, no es natural ni llògich, que ls sindicats ocupin voluntariamente o per forsa, lo seu lloc dins el Sindicat durant tot lo temps de l'arrendament, puig desde'l moment que'l carrech no es retribuït, no es just que per tan llarg temps se sacrificià a las mateixas personas, ni que aquelles vinguin obligadas a fer cap desembols particular, perque allí ahont no hi ha guanys no hi deu haver pèrdudas.

Ha arribat lo cas d'oblidar tot lo passat y tornar à començar, redactant un reglament ben fet y ben clar que no dongui lloc a dubtes de cap mena; aquest reglament deu ésser aprobat per tots los gremis y per l'Ajuntament. En lo nou reglament podria estableixer que ls sindicats, representants de cada gremi en la Administració gremial no ocupessin llur carrech més de 2 à 6 mesos, per evitar lo mateix una mala administració que una administració molt pesada pera gent que té la seva feyna à casa seva.

Als actuals sindicats los veiem fer de *tripas corazon* solzament per amor propi y à l'Ajuntament tirar indirectament llena al foix pera que tot se'n vagi à rodar, sense cercar lo més petit medi conciliatori. Aquesta línia de conducta que segueix l'Ajuntament prou se'n veu ahont va y per això mateix urgeix acabar de una vegada, encarregant la solució de l'assumpto a personas independents y de respectabilitat y que ls enemists d'un altre bando no hi intervinguin pera res.

Nosaltres que havem apoyat als gremis ben desinteressadament nos creyem en lo cas de recomanar prudència a uns y a altres y a que s'inspirin en lo que convé a Tarragona. Esperem esser col·laboradors.

Encara que ab forma que fa creure serà de poca durada, ha sigut arreglat lo sol del passeig central de la Rambla de Sant Joan.

Cal que l'Ajuntament disposi l'estudi d'una reforma seria en l'esmentat paviment o sinò un dia estarà ple de sots y altres també, malgrat los pedassos que s'hi venen fent.

Lo dijous passat tingué lloc l'ensaig d'iluminació que pensa adoptar-se en la Rambla de Sant Joan per las festas de Santa Tecla.

Sants de la setmana

Diembre, dia 8.—La Nativitat de la Mare de Déu, y Ss. Adrià, Timoteu, Faust, Nestor y Eusebi mrs., y Adela vg.—Dilluns, 9.—La Mare de Déu de Covadonga, y Ss. Gregori mr., Pere Claver j. y Maria de la Cabeza.—Dimarts, 10.—Ss. Hilari p., Teobald y Salví bs., Nicolau de Tolentí cf. y Pulgveria emp.—Dimecres, 11.—Ss. Emilià b., Proto y Jacinto mrs., y Teodora pen.—Dijous, 12.—Ss. Eulogi y Silvi bs., y Leonci, Teodul y Tacià mrs.—Divedres, 13.—Ss. Eulogi y Amat bs., y Felip mr.—Dissabte, 14.—L'Exaltació de la Santa Creu y Ss. General mr., Matern b., y Catarina de Génova yda.

Quaranta horas: comensan à la parroquia de Sant Francesc y dissappe à la Iglesia de Religiosas de N. S. y Ensenyança.

NOVAS

La comissió d'ayudas, continua *estudiant* la solicitud que varen presentar à l'Ajuntament los propietaris d'aquesta ciutat, reclamant la quantitat d'ayuda que à dreta llei los hi correspongu; al menys així ho va manifestar lo Sr. Malé contestant la pregunta que li feu un Sr. Regidor.

Si's tractés de nomenar à algún empleat ó de passar alguna comissió à Madrid, probablement no *estudiarían* tant y resoldrián l'assumpto com si no hi fossem a temps; però tractantse d'una sollicitud que fonament no creyem pugui donar lloc à cap dupte, passan días y més días cercant antecedents, ni més ni menys com fan à Madrid, quan no tenen ganas d'accendir à lo que's demana: sempre's trobaràn *estudiant* los assumptos.

Que van *estudiar* gayre's nostres regidors pera pagar dotze mil duros per la la casa de la plassa dels Infants? Donchs si haguessen estudiat una mica potser no'n hauríen donat més que vuit à nou qu'és tot lo més que val.

No hi hauria medi qu'en la qüestió del Sindicat gremial s'hi posessin bonas persones pera arreglar l'embull en que's troba? L'espèctacle qu'un dia y altres se donant en aquest assumpto, no pot ésser més lamentable y ocasiona profunda tristesa à tots los que aymem à Tarragona.

La causa de tot, prescindint de rivalitats personals que ls mateixos interessats deurian ofegar en bé de l'institució gremial, és la deficient organisiació que's dona al Sindicat desde'l primer dia. D'altra manera no veuriam l'absurd que ls apoderats dels respectius gremis dientre ls sindicats estivalans paleganament distanciats dels seus representants, cosa que ni oficial ni particularment s'acostuma à veurer gayres vegadas.

Lo fonament de l'administació gremial, pera que resulti tal com ha de ser, se basa, en l'interès y vigilancia de tots los associats. Partint d'aquest principi, no es natural ni llògich, que ls sindicats ocupin voluntariamente o per forsa, lo seu lloc dins el Sindicat durant tot lo temps de l'arrendament, puig desde'l moment que'l carrech no es retribuït, no es just que per tan llarg temps se sacrificià a las mateixas personas, ni que aquelles vinguin obligadas a fer cap desembols particular, perque allí ahont no hi ha guanys no hi deu haver pèrdudas.

Ha arribat lo cas d'oblidar tot lo passat y tornar à començar, redactant un reglament ben fet y ben clar que no dongui lloc a dubtes de cap mena; aquest reglament deu ésser aprobat per tots los gremis y per l'Ajuntament. En lo nou reglament podria estableixer que ls sindicats, representants de cada gremi en la Administració gremial no ocupessin llur carrech més de 2 à 6 mesos, per evitar lo mateix una mala administració que una administració molt pesada pera gent que té la seva feyna à casa seva.

Als actuals sindicats los veiem fer de *tripas corazon* solzament per amor propi y à l'Ajuntament tirar indirectament llena al foix pera que tot se'n vagi à rodar, sense cercar lo més petit medi conciliatori. Aquesta línia de conducta que segueix l'Ajuntament prou se'n veu ahont va y per això mateix urgeix acabar de una vegada, encarregant la solució de l'assumpto a personas independents y de respectabilitat y que ls enemists d'un altre bando no hi intervinguin pera res.

Nosaltres que havem apoyat als gremis ben desinteressadament nos creyem en lo cas de recomanar prudència a uns y a altres y a que s'inspirin en lo que convé a Tarragona. Esperem esser col·laboradors.

Encara que ab forma que fa creure serà de poca durada, ha sigut arreglat lo sol del passeig central de la Rambla de Sant Joan.

Cal que l'Ajuntament disposi l'estudi d'una reforma seria en l'esmentat paviment o sinò un dia estarà ple de sots y altres també, malgrat los pedassos que s'hi venen fent.

Lo dijous passat tingué lloc l'ensaig d'iluminació que pensa adoptar-se en la Rambla de Sant Joan per las festas de Santa Tecla.

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforçant los debilitats.

De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, *Passeig de Gracia, 4, Barcelona.*

G. SERRA Y TRILLA

METGE-CIRURGIÀ
ex deixeble de l'minent Dr. Agua, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfons XIII de Bacteriologia y Seroterapia

MALALTIES DE LA PELL Y MALALTIES CRÒNICS

CONSULTA DE 11 A 1
TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20. 2.º—TARRAGONA

Colegi provincial

TARRAGONA

Consisteix en repartir

Xarop de hipofosfits CLIMENT

La lleigitima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofríà desde més de un any de una escròfula crònica. Cansat d'usar sens cap resultat quantas Emulsions y reconstituyents se presenten per aquests cassos, vaig ensenyjar los **Hipofosfits Climent**, trobant consol lo pacient ja en el primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presents a la meva clínica a causa d'afeccions genitales provinentes de la falta de fixesa de les viscències abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis la llegitim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Maquinaria agricola, industrial y vinicola
Complert assortit en ferreteria

Marceli Vicens
APODACA, 27, TARRAGONA
Unich representant en aquesta província de l'important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanpera y C.^a, constructors d'aràuds y bògues per fons d'illaus y demés màquines agrícoles.

LA JOYA DEL CENTRE
ESTABLIMENT DE BEGUDAS

DE
JOSEPH RIOLA
22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22

Se despatxan tota classe de vins y licors de les més acreditades marques a preus molt econòmics.

Se serveix a domicili.

CONFITERIA

DE
Joan Serra

23, COMTE DE RIUS, 23

En aquest antic y acreditat establiment hi trobarà un gran assortit de dolços exquisits y vins y licors del país y extranger de totas classes y preus.

Sorteys complerts per casaments y bateigs.

RELOTGERÍA
DE
E. RIGAU
Baixa de Misericòrdia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de compostures.

CERVERSERIA MODERNA
(A CA'L BOYRA)
DIPÓSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licors. Servei a domicili. Resspons tots los días a preus molt acomodats.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

ORTOPÈDICA
24, Unió, 24

Herniados (TRENCADES).

Aquest establiment compta ab los avences moderns y pràctics que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo bragger Articular Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trençadures.

Grans existències en braguers de goma pera la curació radical de les trençadures congènites y adquirides de l'infància y tot lo concernent a Cirujia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingué ocasió de conéixerla, tant per los gèneros de son catàleg com per los preus redunits.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34—TARRAGONA

Sastrería, Camiseria y variis gèneros

DE
J. GUELL
39. Major, 39.—TARRAGONA

Pera señors: Alpacas, estams, gerres, vi cunyes, llanillas, drils, camises blanques y de color.

Pera señoras: Alpacas, sedalinas, vichys, mussolin's y percales d'alta novetat.

Ròba blanca, articles pera dols, llenolls de fil y de cotó.

Mundos, paraguas y cotilles, tot a preus baratissims.

Gangs: Se liquidan a preus molt baratos, trossos o escrupulios de panyos, armurs de seda, llana y estampats.

TRAJOS A LA MIDA

39. Major, 39.—TARRAGONA

SABATERIA

DE
Teresa Salas

MAJOR, 8 (Cantonada al carrer de Caballers)

Gran assortit de calsats negre y de color.

Preus baratissims.

Especialitat en los calsats a mida.

DEMANEU LOS SEGADORS

exquisit licor popular de Catalunya.—**SOLERY MAS**, Vilafraanca del Penedès.

COLONIALS Y QUESIURRES

DE
Joseph Cardona

Frupts colonials y conservas de totas classes. Vins, licors y xampany's. Formatges, mantega, embutits, ceras, cafès, xacolatas, sucre y pastes pera sopas, etc.

Portalet, 1 y Plassa de la Font, 51.—Tarragona.

BANYS MEDICINALS

AYGUAS DE MAR Y DOLSA
Pera las personas que sufren dolor REUMATICO Ó INFLAMATORI, axis com herpesterme y erupcions, se preparan uns banys compostos, ESPECIALITAT DE LA CASA, que donan excellents resultats, conforme ho acreditan los sens nombre de personas que tots los anys se curan.

Per més de 50 anys que està obert l'establiment, buix la direcció sempre de sos mateixos amos y propietaris **SENYORS SARD, GERMANES**, èvidents dits banys compostos, per la majoria dels senyors metges d'aquesta capital y de fora, lo qual creiem es garantia suficient per las personas que tingan a visitarlos, ab la seguretat que obtindran un prompte alivio en sus dolencias.

BANYS DE RECREU EN BANYERAS PICAS DE MARBLE.

Carrers de Mar, 30 y Lleó 48.—TARRAGONA

Calefacció per petroli

Economia   **Comoditat**

BON CALOR SENS OLOR

Higiene ni perill

Calorifer DITMAR

PREU 15 PESSETAS PER TOTA ESPANYA

MARIÁN CLANXET

Carrer de la Unió, 14, Tarragona

Impressions Obras de texti, Folletos, Periòdics, Revistas, Ilustracions, Notes de preus, Catàlegs, Circulars, Paper per cartas, Salons, Memorandums, Facturas, Tarjas, Tarjetas catalanistas y anunciantors, Sobres per a cartas, Prospectes y demés treballs comercials, Memòries, Tarjets provisionals, y tota classe d'impressions.

Stampa Sugrana

Impressions cromo-litogràfiques pera Invitacions, Tarjas, Tarjetas, Tituls honorífics, Participacions per Casament, Nauement, Professió religiosa, per Primera missa y per tota classe de treballs de fantasia, Recs d'atoris, Esquelles de mort i tot lo concernent al art tipogràfic.

9, Comte de Rius, 9

TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

SAN AGUSTÍ, NUM. 24, PIÉ SEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las mañanas de las dentes y genivas.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, empomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Lo Dr. Jordán

CIRURGIA DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentistes, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa a sos nombrosos clients y al públic en general, que relacionat ab las millors casas extrangeras, pot oferir dents artificials a preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològiques que dit senyor practica, compta ab tots los anestesials fins al dia coneiguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS.

Opera a Tarragona los dimars de las 9 del matí a las 5 de la tarda y los divendres de 3 a 5 de la tarda

RAMBLA DE SANT JOAN 70, ENTRESOI

CONFITERIA

DE

CABRÉ GERMANES

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s'hi trovarà un gran assortit de galetes, vins y licors de totas classes, tant del país com del estranger a preus sumantius.

Especialitat en encàrrechs pera casament y bateigs. Avisant ab anticipació s'elaboran los exquisits dolços anglesos BATS VICTORIAS y LOCH JANÒHES.

Especialitat en el saborós pastel ESPAÑA-RÍS

Gran magatzem de calsat

LLAS BALEARES

Rambla S. Joan, 50.—Tarragona

Fàbricas à Palma y Mahón.—Gèneros superiors y de durada.—Preu fixo.

La promptitud

Lo recader diari de Tarragona a Barcelona y vice-versa, Andreu Canyellas, ofereix sos sorteys a preus mòdics, a totas las personnes que's dignin honrarlo ab sa confiança.

Serveix tots los encàrrechs a domicili.

Punts ahont s'admeten: Tarragona, plassa de la Font, núm. 28, (barber) y carrer d'Apo-daca núm. 1, tenda.—Barcelona, Hospital 2 y 4 y carrer Filateras núm. 5, devant la plassa del Angel.

Farmacia Plana

al costat de la antiga

CASA FIGUERAS REAL, 6.—Tarragona

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Complert assortit de medicació pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aguas minero-medicinales

TARRAGONA

TOTHOM FOTÓGRAF

À LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICOS

DE SEBASTIÀ CARDONA

Trobaran los aficionats a la fotografia un assortit complert de cambres, trespeus, cubetas, prempses, escorredors, dipòsits d'agua, esfumadors, calibres, fanals de varis formes, cartolinas, paper cristal Lumière, paper bromurat il·lort, placas porcellanias, targetas postals sensibles, estereoscopis y vistes estereoscopicas y bany virage combinat.

Dipositarí del paper brillant Gelatina citrat de plata y alumina marca «Tambur». ambra instantànea. Llamp exprés

9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas.
9 per 12 ab 6 " 45 "

9 per 12 ab 12 " 100 "

6 1/2 per 9 ab 6 " 10 "

6 1/2 per 9 ab 6 extra 13 "

9 per 12 " 70 "

9 per 18 " 110 "

En lo gust de participar a ma nombrosa clientela, que he rebut las cambres Stereoscòpicas (Delart-artouche) ab propietat de poguer aplicar placas y películes. Premiada a l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa a Espanya que's troba en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més ràpid, no s'altera ni taca

PREUS SENS COMPETENCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI À DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

A PODACA, 27, Y PLASSA D' OLOZAGA, 9, TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraigues de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resiste tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer millor, aproposit per regals; causan gran admiració.

Trobaran també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que son m. l. barato y bons.

Millor dit: n. ya cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Quintana y Torres

Guanos ELEFANT

de composició garantida propis